

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
informatika fani o'qituvchisi
_____ning

20__-20__-o'quv yilida
10-11-sinflar bo'sh o'zlashtiruvchi
o'quvchilar uchun informatika fanidan
“Kampyuter savodxonligi” nomli

TO'GARAK

HUJJATLARI

To'g'arak a'zolari haqida ma'lumot

<i>N^o</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

20__-20__-o‘quv yilida bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilar uchun tuzilgan
“Kampyuter savodxonligi” nomli to‘garagining

ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Xizmat ko‘rsatish dasturlari	1		
2.	Muntazam yangilanadigan va eng mashhur kodeklar	1		
3.	Jadval maydonlarini yaratish	1		
4.	Jadvalda maydon va yozuvlar bilan ishlash	1		
5.	Elektron jadvalning elementlari	1		
6.	Katakka murojaat etish usullari	1		
7.	Jadvallarni bir-biriga bog‘lash natijasi	1		
8.	Ma‘lumotlar bazasida forma yaratish	1		
9.	Elektron jadvallar dasturida turli funksiyalarni qo‘llash	1		
10.	Diagramma va grafiklarni hosil qilish	1		
11.	Hisobotni chop etish va kompyuter xotirasiga saqlash	1		
12.	Ma‘lumotlarni import qilish	1		
13.	Mustahkamlash	1		
14.	Videomuharrir dasturlari va ular imkoniyatlari	1		
15.	Sun‘iy intellekt tushunchasi va uning rivojlanish tarixi	1		
16.	Sun‘iy intellekt xususiyatlari	1		
17.	Videomuharrirlarda o‘tishlar, filtrlar va chroma key bilan ishlash	1		
18.	3D-modellashtirish tushunchasi	1		
19.	Pythonda tabiiy tilni qayta ishlash texnologiyasi .	1		
20.	Pythonda tts (text-to-speech) Dasturini tuzish	1		
21.	3D panorama	1		
22.	3D tur yaratuvchi dasturlar	1		
23.	Kompyuter tarmoqlari tushunchasi	1		
24.	Kompyuter tarmoqlari turlari	1		
25.	Amaliy mashg‘ulot	1		
26.	Kortejlar bilan ishlash	1		
27.	Tarmoq interfeysi kartasi	1		
28.	Tarmoq qurilmalari	1		
29.	Fayllar bilan ishlash	1		
30.	Amaliy mashg‘ulot	1		
31.	Tarmoqlarning ishlash prinsipi.	1		
32.	IP-manzillash	1		
33.	Tarmoqlarni loyihalash va tashkil etish	1		
34.	Internet haqida tushuncha	1		

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Xizmat ko‘rsatish dasturlari

Maqsadlar:

a) ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Yangi mavzu bayoni:

Ma’lumki, kompyuter ish jarayonini tashkil qilish uchun dasturiy ta’minotga tayanadi. Dasturiy ta’minot esa o‘z vazifalaridan kelib chiqqan holda tizimli, amaliy va uskunaviy dasturiy ta’minotlarga bo‘linadi. Demak, mavzu yordamida tizimli dasturiy ta’minot sinfiga taalluqli arxivator, kodek va konvertor kabi xizmat ko‘rsatish dasturlari bilan yaqindan tanishamiz.

Ba’zan bir nechta faylni bitta faylga bog‘lash zarurati tug‘iladi. Deylik, fayllarni pochta, skype yoki telegram orqali kimgadir yuborish kerak. Yoki flesh-xotiraning hajmi zarur barcha fayllarni bir vaqtning o‘zida yuklashga imkon bermaydi. Demak, fayllar hajmi katta bo‘lib, qulaylik uchun ularni bitta umumiy faylga birlashtirish zarurati tug‘ilsa, bizga

arxivatordeb nomlangan dastur yordam berar ekan.

Fayl arxivatorlari arxiv hajmini kamaytirish uchun ma’lumotlarni yo‘qotmagan holda maxsus formatlarda siqadi. Shuningdek, arxiv dasturiy paketlari siqilgan fayl formatlarini ochish yoki ajratish imkonini ham beradi.

Optimal siqish va shifrlash algoritmlaridan foydalanish tufayli matnli fayllar o‘nlab marta siqilishi mumkin. Boshqa tomondan, ikkilik fayllarni o‘zgartirish juda qiyin, chunki ulardagi ma’lumotlar murakkab tuzilishga ega, aksariyat hollarda esa siqilgan va kodlangan holda bo‘ladi. Masalan, musiqa fayllari, rasmlar, videofayl ko‘rinishidagi mediafayllarni arxivlash matnli fayllarni arxivlashga nisbatan qiyin kechadi

Yevgeniy Roshalning WinRAR arxivator dasturi kuchli funksionalliligi, yuqori samaradorligi va qulayligi bilan ajralib turadi. WinRARdan litsenziyasiz 40 kun bepul foydalanish imkoniyati mavjud. Sinov muddati tugaganidan keyin ham, litsenziyani sotib olish zarurligi haqida eslatuvchi xabar berish bilan birga, WinRAR to‘g‘ri ishlashda davom etadi. Ta’kidlash

joizki, eslatmalar fayl va papkalarini siqishga deyarli xalaqit bermaydi, ammo rar, zip va boshqa kengaytmali arxivlardan ma’lumotlarni qayta chiqarish kerak bo‘lganda paydo bo‘ladi

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. Arxivatorlar nima va undan qanday maqsadlarda foydalaniladi?

2. Kodeklar nima va ulardan qanday maqsadda foydalaniladi?

VI. Uyga vazifa: Suratlarinigizni WinRAR arxivatori yordamida arxivlang.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘g‘arak rahbari: _____

Mavzu: Muntazam yangilanadigan va eng mashhur kodeklar to‘plami

Maqsadlar:

a) ta‘limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta‘lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Yangi mavzu bayoni:

K-Lite Codec Pack – har xil tur va formatdagi multimediyani uzluksiz ijro etish uchun Windowsning x86 va x64 versiyalarida o‘rnatilgan kodeklar to‘plami. Paket ichida hech qanday ayg‘oqchi dastur yoki boshqa zararli dastur mavjud emas.

Media Player Codec Pack– yana bitta ko‘p qirrali to‘plam. Windows kompyuterni filmlar tomosha qilish, musiqa tinglash va mediamahsulotni yozib olishga mo‘ljallangan ko‘p funktsiyali mediamarkazga aylantiradi.

Paketda yuqori aniqlikdagi videoyozuvlarni ochuvchi 50 ga yaqin kodek mavjud

AIMP– ko‘pchilik kompyuter foydalanuvchilariga yaxshi tanish, oddiy audiokonvertorga ega qulay musiqa pleyeri. U OGG, FLAC, APE, WAV, WMA kabi formatlarni o‘zgartirishga qodir. Uning asosiy afzalligi – soddaligi va foydalanishda qulayligi, chunki unga qo‘shimcha ilovalar talab qilinmaydi.

MediaHuman Audio Converter– audiofayllarni konvertatsiya qilish imkonini beruvchi maxsus dastur. U juda sodda interfeysga ega, uni tushunish ham oson. Uni ishlatish uchun fayllarni yuklash, kerakli

formatni tanlash va tugmachani bosish yetarli. Unda bir vaqtning o‘zida ko‘plab fayllarni konvertatsiya qilish imkoniyati mavjud.

Videokonvertor– videoning sifati yoki formatini o‘zgartiruvchi dastur. Videofayllarni nafaqat MP4, AVI, MKV, MOV kabi mashhur formatlar orqali o‘zgartirish, balki formatni o‘zgarishsiz qoldirgan holda videoning sifati ham o‘zgartirish imkoniyat mavjud. Masalan, 1080p sifatlil asl video diskda ko‘p joyini egallasa, formatni o‘zgartirmagan holda asl videoning sifati pasaytirish mumkin, deylik, 720 yoki 360 gacha. Videofayllarni videmuharrir yoki maxsus konvertor dasturlarida konvertatsiya qilish imkoniyati mavjud.

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. Konvertorlarni qo‘llashdan maqsad nima?

2. Audiokonvertorlarga ta‘rif bering va misollar keltiring

VI. Uyga vazifa: AIMP pleyerida MP3 formatdagi faylni FLAC formatiga o‘tkazing va FLAC formatini qayta MP3 formatiga konvertatsiya qiling. Natijalarni taqqoslang

Maktab MMIBDO‘ _____ **sana** _____ **20__ yil**

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Jadval maydonlarini yaratish

Maqsadlar:

a) ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmalar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Yangi mavzu bayoni:

Jadvallar yaratilganidan so‘ng har bir jadval uchun alohida maydonlar va ular turini kiritish lozim. Maydon nomlari jadvalga kiritiladigan ma’lumotlardan kelib chiqib qo‘yiladi. Masalan, “Kitoblar” jadvali bir nechta maydondan tashkil topadi. Unda “kitob_id”, “nomi”, “muallif”, “nashriyot”, “chiqarilgan_vaqti”, “soni”, “kelgan_vaqti” kabi maydonlar bo‘lishi mumkin. Maydonlarni kiritish orqali jadvalda kitoblar haqidagi ma’lumotlarni saqlash mumkin. Jadvalga maydon nomini kiritish jarayonida uning turi ham o‘rnatiladi.

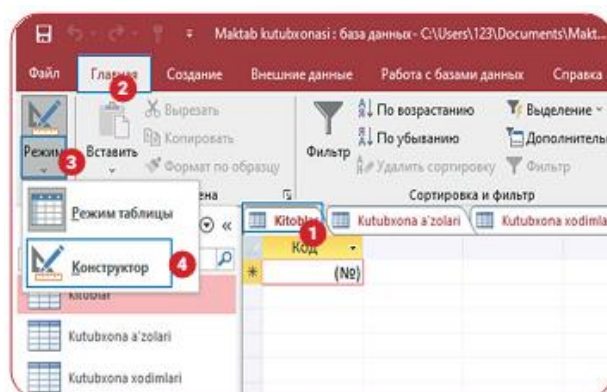
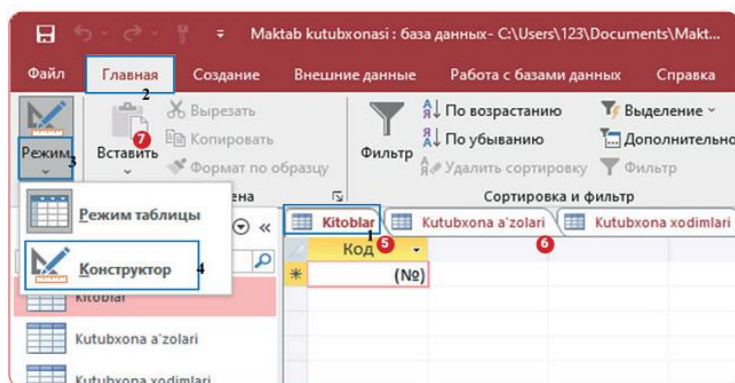
“Kitoblar” nomli jadvalga maydon nomlarini kiritish ketma-ketligi:

1) ishchi oynadagi jadvallar orasidan “Kitoblar” nomli jadval tanlanadi(1);

2) “Главная” menyusidan (2) “Режим” uskunasi ustiga bosiladi (3);

3) paydo bo‘lgan kontekst menyudan “Конструктор” buyrug‘i tanlanadi (4)

4) “Конструктор” menyusi yordamida jadvalga maydon nomlari(5) va ularning turlari (6) kiritiladi;

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. Ma’lumotlar bazasining jadval, maydon va yozuv qismlariga tavsif bering.

2. Misollar yordamida asosiy ma’lumot turlarini tushuntiring.

3. Ma’lumotlar bazasini yaratishda qanday kalitlardan foydalaniladi?

VI. Uyga vazifa: 1. Daftaringizga ma’lumotlar bazasidagi “Kutubxona a’zolari” va “Kutubxona xodimlari” nomli jadvallar uchun kerakli maydon nomlarini yozib keling.

2. Jadvallar uchun tanlangan maydon nomlariga izoh bering. Nima uchun jadvalda shu nomlardagi maydonlar bo‘lishi kerak?

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Jadvalda maydon va yozuvlar bilan ishlash

Maqsadlar:

a) ta’limiy: o‘quvchilarni mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish, informatika va axborot texnologiyalariga bo‘lgan qiziqishini oshirish.

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda vatanga muhabbat hissini uyg‘otish.

d) rivojlantiruvchi: ilmiy-texnik dunyoqarashini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmallar, jadvallar, tarqatma materiallar.

Texnik jihozlar: kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Yangi mavzu bayoni:

Ba’zan jadvalga maydonlar kiritilib, ularga kerakli ma’lumotlar joylab qo‘yilganidan keyin ayrim maydonlarni o‘chirishga to‘g‘ri kelishi mumkin. Keraksiz maydonlarni o‘chirish quydagicha amalga oshiriladi:

1) jadvaldagi keraksiz maydon aniqlanadi. Deylik, “Kutubxona a’zolari” jadvalidagi “telefoni”

nomli maydon bo‘sh turibdi (1) (aksariyat o‘quvchilar shaxsiy telefon raqamini oshkor qilishni istamaydi). Demak, shu maydon jadvaldan o‘chirilishi lozim;

2) “telefoni” nomli maydonni o‘chirish uchun kursor maydon nomi ustiga olib kelinadi. Shunda u pastga ko‘rsatkich ko‘rinishiga o‘zgaradi. Shu holatda sichqonchanning chap tugmachasi bir marta bosiladi va butun maydon belgilanadi(2);

3) maydon belgilanganidan keyin kursor joyini o‘zgartirmagan holda, sichqonchanning o‘ng tugmachasi bosiladi. Natijada, ishchi maydonda kontekst menyu paydo bo‘ladi(3);

4) kontekst menyudan “Удалить поле” bandi tanlanadi (4);

5) jadvaldagi maydon o‘chirilayotganligi haqidagi ogohlantiruvchi kichik oyna paydo bo‘ladi (5);

6) amalni tasdiqlash uchun “Да” tugmachasi ustiga bosiladi (6);

7) mana shunday ketma-ketlikda jadvaldagi keraksiz maydonni o‘chirish mumkin

V. Mashg‘ulotni yakunlash.

1. MS Access dasturida jadvallar qanday rejimlar yordamida yaratiladi?

2. “Коструктор” rejimi bilan jadval rejimining qanday farqi bor?

3. Jadvalga maydon kiritish bo‘yicha qanday ma’lumot turlaridan foydalanishni o‘rgandingiz?

VI. Uyga vazifa: 1. Maktab kutubxonasi bazasidagi “Qaydnoma” nomli jadvalni ma’lumotlar bilan to‘ldiring.

2. “Kutubxona xodimlari” nomli jadvalga kerakli ma’lumotlarni kiriting.

id	ism	familiya	otasini_ismi	sinfi
1	Alisher	Hamidov	Abdulla o'g'li	2-a
2	Bahrom	Aliyev	Sardor o'g'li	6-b
3	Gulnoza	Temirova	Mirzabek qizi	5-a
4	Xasan	Samidov	Feruz o'g'li	3-b
5	Xusan	Samidov	Feruz o'g'li	3-b
6	Surayyo	Erkinova	Jobirjon qizi	10-a
7	Gulmira	Fozilova	Alisher qiz	7-a
8	Jamila	Rizayeva	Sobir qizi	9-b

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

**40 listdan iborat informatika fanidan
10-11-sinf bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilarga
34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun
telegramdan yozing.**

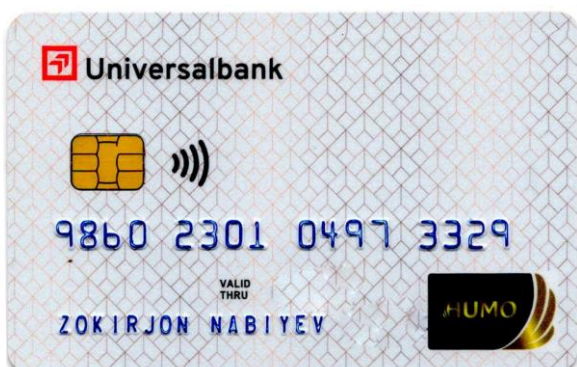
Narxi: 20 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng
yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga
joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**